

slovem zákona se neshoduje. Odchyłka od doslovu zákona jest tím méně přípustnou, když v něm došla výrazu i pravá vůle zákonodárcova. Účel sledovaný zmíněným zákonem jest, aby pachtýřům odevzdáním pozemku, který po určitou řadu let vzdělávali, do vlastnictví trvale zabezpečena byla jejich dosavadní živnost. Jest tudíž zákon vykládati ve shodě s touto jeho tendencí, jež důsledně sledována nutně vyžaduje, aby stejně nakládáno bylo se zákonně kvalifikovanými pachtýři uplatňujícími požadovací právo naproti některé z právnických osob v § 1 odstavec druhý vyjmenovaných bez ohledu na dobu, po kterou jest vlastníci pozemku, jen je-li vlastníci v okamžiku, kdy požadovací právo bylo uplatněno. Neprávem dovolává se stěžovatelka pro své opáčné mínění ustanovení § 8 téhož zákona, jenž se týká naprosto jiné otázky. Ustanovení to ve shodě s účelem zákona bráníti chce maření nároku pachtýřova ukládáním mu náhrady za požadovaný pozemek ve výši cen válečných.

Čís. 598.

Tím, že spoluvlastník určil svou movitou věc ku prospěchu společné nemovitosti a že věc ta jest následkem toho po právu příslušenstvím nemovitosti, nestává se o sobě ještě spoluvlastnictvím ostatních podílníků.

(Rozh. ze dne 13. července 1920, Rv II 101/20.)

Ve sporu o zrušení spoluvlastnictví mlýna se všemi stroji a zařízením veřejnou soudní dražbou namítal žalovaný spoluvlastník mimo jiné, že stroje a zařízení mlýna pořídil ze svého a že následkem toho k nim dražba žádným způsobem nemohla by se vztahovati. O b ě n i ž š í s t o l i c e prohlásily námitku tu za neoprávněnou, poněvadž žalovaný stroje a zařízení vnesl do společného mlýna a určil je k provozování živnosti, čímž věci ty staly se nedílnou součástí mlýnské nemovitosti, takže nic dále na tom nezáleží, zda žalovaný pořídil ony věci ze svého a vyhradil si k nim právo vlastnické, čili nic.

N e j v y š š í s o u d nařídil soudu první stolice, by o řečené námitce znovu pojednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Názoru předchozích stolic nelze přisvědčiti. § 294 obč. zák. ovšem ustanovuje, že příslušenstvím jest, co s věcí trvale jest spojeno, zejména i věci vedlejší, bez nichž hlavní věci užívati nelze, neb o nichž zákon nebo vlastník nařídil, aby se jich trvale pro hlavní věc užívalo, a taktéž praví § 297 obč. zák. mezi jiným, že za movitou věc pokládá se vše, co je v zemi nebo ve zdi upevněno, přibito atd., jakož i věci takové, jež jsou k tomu, aby se jich při nějakém celku trvale užívalo. Okolnost, že movitá věc považuje se dle svého určení a věnování pro právní obchod v jistých směrech za součást věci hlavní, netvoří však o sobě důvodu nabývacího pro osoby, jimž hlavní věc jest společnou a nemohou proto osoby ty osobovati si již z důvodu hořejšího právo, aby jmenovitě příslušenství, jež bylo po případě jiným spoluvlastníkem zaopatřeno, bylo vůči nim považováno za spoluvlastnictví. Nerozhoduje tedy pouze to, zda stroje a zařízení dle

svého účele a své povahy byly by příslušenstvím, ani způsob spojení jich s nemovitou věcí, nelze tudíž z těchto okolností ještě usuzovati, že ten, kdo zařízení vnesl do mlýna, se tím vzdal ve smyslu § 863 obč. zák. svého vlastnického práva. Z toho vyplývá, že není správným názor nižších stolic, že zařízení mlýna sdílí za všech okolností osud nemovité věci samé, nýbrž třeba zjistiti skutkové okolnosti, na základě kterých lze dojíti správného úsudku o významu a vlastnictví sporných strojů atd. V této příčině nezabývaly se však nižší stolice s přednesem stran, a nebyla skutková podstata po této stránce náležitě vysvětlena, takže pro rozhodnutí této otázky není tu dostatečného zjištění skutkových okolností.

Čís. 599.

Podnikatelstvem ve smyslu zákona o ručení dráhy za úrazy příhodou v dopravě jest provozovatel, nikoli vlastník nebo koncesionář dráhy.

(Rozh. ze dne 13. července 1920, Rv II 141/20.)

Za jízdy vlakem na dráze, jejímž koncesionářem a majitelem jest společnost A., jež však je ve státním provozu, utrpěl žalobce úraz na těle. I domáhal se na společnost dle § 1 zák. o ručení železnic náhrady škody. Oba nižší soudové zamítli žalobu pro nedostatek pasivní legitimace v podstatě z toho důvodu, že žalovaná, odevzdávši obstarávání dopravy na trati své dráhy eráru, pokud se týče, správě státních drah, jest pouhou vlastnící a nikoliv též provozovatelkou dráhy, na níž se žalobci úraz přihodil a ve případech takovýchto sluší nárok na náhradu podle § 1 zákona o ruč. žel. uplatňovati vůči onomu podnikatelstvu, jež dopravu vskutku obstarává a nikoliv proti koncesionáři a vlastníku, jenž, nejsa zároveň provozovatelem dráhy, nemá na její dopravu žádného vlivu.

Nejvyšší soud nevyhověl žalobcovu dovolání.

Důvody:

Proti právnímu názoru obou předchozích stolic uvádí dovolatel především, že § 1 zákona o ruč. žel. ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. z. nepředpokládá zavinění podnikatelstva, a opírá se k dotvrzení tohoto svého stanoviska o doslov § 2 téhož zákona. Názor dovolatelův není správný, neboť § 1 skutečně zavinění předpokládá, což lze vyvoditi i z povahy závazku dráhy, který jsa obligací ex delicto pouze ze zavinění může vzéjiti. Toto zavinění dráhy může se pro složitost a nebezpečnost podniku státi způsobem velmi rozmanitým a okolnost tato vedla zákon k tomu, že předpokládal zavinění dráhy — mnohdy těžko dokazatelné — generelně a že v § 2 uvádí pouze důvody exkulpační, kdy dráha tohoto zavinění a tudíž i ručení jest sprostěna. Takové zavinění však možno přičísti pouze podnikatelstvu, jež skutečně dopravu provádí, které jest tedy súčasťně v technickém směru, nikoli však vlastníku železnice, jenž súčasťně se pouze v hospodářském směru. Dále dlužno poukázati k ustanovení § 57 doprav. řádu želez. ze dne 16. listopadu 1851, čís. 1 ř. z. z roku 1852, dle něhož při propachtování provozu železnic čili, jak zákon praví, při přenechání provozu soukromým osobám neb soukro-